

Psalm 143:3 moest eraan te pas komen om de oud-gereformeerde Henk Vredeling weer in het hok te krijgen. In een interview met Bibeb in Vrij Nederland had hij oud-minister Joseph Luns gediskwalificeerd als een Navo-paladijn. Uitsmijter van zijn tirade was: “als ik ‘m voor m’n voeten krijg, schop ik hem de goal in”.

Een interview met voorbedachten rade...

En passant kreeg ook zijn collega-minister Max Van der Stoel nog een beurt. Volgens Henk liep die “met zijn benepen bekkie achter Luns aan”.

“Zet Heer een wachter voor mijn lippen, behoed de deuren voor mijn mond”. Zo citeerde Minister-President Joop den Uyl deze psalm toen hij Vredeling op zijn departement ontbood. Hij moest wat doen, want voor velen op het Binnenhof waren de rapen gaar. “Aftreden”, was de opgewonden conclusie van menigeen. Daaronder waren overigens een aantal “getrouwe” hazen die snel en angstig een ander pad kozen.

Vredeling kende zijn klassieken trouwens ook nog. Terwijl ze samen door de kamer van Joop ijsbeerden, riposteerde hij: “Opdat er mij te gener stond iets onbedachtzaams zou ontglippen....”

Dat klinkt schuldbewust. Maar hoezo “onbedachtzaam”? Een week voor het interview werd gepubliceerd, at een klein gezelschap in het restaurant van Pulchri Studio, aan het Lange Voorhout in Den Haag. Tussen twee happen door richtte Vredeling zich tot Den Uyl en vroeg hem of hij Bibeb ook zo’n mooie vrouw vond. Geen vraag waar Joop direkt weg mee wist. Hij grimlachte wat verlegen, bevestigde het een beetje besmuikt.

“Nou ik vind het een prachtig wijf”, legde Vredeling er nog een schepje bovenop. “Heb je haar gesproken?” vroeg Den Uyl.

“Gesproken? Ze heeft mij heel lang geïnterviewd!
En ik heb haar wel een paar dingen verteld”.

Insteken, dat kon-ie wel, die Henk.

“Ja, dat zal wel,. dat is je wel toevertrouwd” ,
probeerde Joop neutraal, niet op zoek naar
nieuwe problemen.. Vredeling: “ik heb het
concept nagelezen en ik heb alles laten staan
zoals ik het gezegd had. Het zal wel de
aandacht trekken..” Ja, zo kenden we hem wel,
gezegd is gezegd.

“Het verschijnt volgende week; jullie zullen
het wel lezen,” zo timmerde Henk zijn
“aankondiging” dicht.

Ook al volgde er een Kamerdebat
waarin Vredeling nederig excuses
offreerde, gezegd bleef gezegd.
Psalm of geen psalm.

Henk Vredeling: gedenkwaardigheden (2) Wapenleveranties aan een klein land in oorlog.

We gaan terug naar 6 oktober 1973; het is Jom Kippoer, Grote Verzoendag, en uitgerekend op die dag wordt Israel door zijn buurlanden aangevallen.

Onverhoeds. Zo onverhoeds dat er ongekend zware verliezen worden geleden aan Israelische kant. Zo zwaar zijn die verliezen dat de Israeli het benauwd krijgen.

Zo benauwd dat ze hulp van buiten moeten inroepen. Er is dringend vervangend materieel nodig, van tanks tot en met munitie. Het benauwende is bovendien dat de Amerikanen er politiek tabak van hebben om nog als hoofdleverancier op te treden en de Engelsen hebben hun eigen motieven om niet te willen leveren. De Israelische ambassadeur in Nederland, Bar On, wordt op pad gestuurd. Door toedoen van Awraham Soetendorp komen Bar On en ik met elkaar in gesprek.

We hadden elkaar vaker
ontmoet en hij
weet
dus
dat ik
dicht
bij Den Uyl zit en ziet daar een
mogelijkheid.
Na ons gesprek, 's ochtends,
bel ik rechtstreeks met Henk
Vredeling en vertel hem
onder vier
oren
mijn ervaringen en suggereer

dat hij zelf met Bar On spreekt. Hij stemt meteen in, maar wil dat niet op het Departement doen. Nergens is het safer dan in het hol van de leeuw, dus breng ik beide heren in contact in een spreekkamer in het gebouw van de Tweede Kamer. Het is dan twee uur 's middags. Het gesprek duurt, schat ik, een uur of twee en dan weet Vredeling genoeg. Hij gaat

terug naar “Defensie” , roept zijn staatssecretaris Bram Stemerdink en zijn secretaris-generaal Gerard Peijnenburg erbij en de leveranties worden op touw gezet. Op zijn manier “genoot” Vredeling van de operatie. Hij kon iets zeer concreets doen voor Israel (in zijn terminologie, “voor de joden”).

Hij hield Max van der Stoel er

buiten, voor zeker aannemend dat die allerlei bezwaren zou hebben ontwikkeld, en ook Joop den Uyl, van wie hij weliswaar geen tegenwerking verwachtte, maar hij zag wel aankomen dat Den Uyl eerst Van der Stoel zou willen raadplegen.

De feitelijke uitvoering was in handen van Bram Stemerdink, bijgestaan

door generaal Antonissen. Willy Brandt was op de hoogte (het materiaal kwam deels uit Duitsland) en met hem was afgesproken dat hij achteraf –zonnodig- bozig zou reageren. In Engeland –ook houder van veel materieel- lag het ingewikkelder. Heath –na Wilson aan de macht- wilde niet meewerken, hij wilde een “evenhanded

policy”.

Het materieel werd gevlogen naar Ramstein in Duitsland en vandaar ging het richting Israel. De Nederlandse vliegbasis Gilze Rijen verwerkte die drukte, en die was niet gering: de

ene Boeing na de andere
koos het luchtruim.

Fascinerende

bijkomstigheid: de

omwonenden van Gilze

Rijen keken in de lucht

en wisten het zeker: “Dat

gaat naar Israel”. Maar

nooit een

woord op straat, en geen

letter erover in welke

krant dan ook

▪
Integendeel: iedereen
hield
blijkbaar vanzelfsprekend
zijn mond dicht.

(Later zou zich die
zwijgende “solidariteit”
overigens herhalen

toen straaljagers daar oefenden op “treinen” , als voorbereiding op het overmeesteren van de gekaapte trein bij De Punt.).

Het is een

Verzoenende gedachte: soms moet je maar gewoon op de mensen vertrouwen.

Henk Vredeling: gedenkwaardigheden

(3)

**De asbak die een
whiskyfles was....**

“Bij Henk

**Vredeling denk je
snel aan het
asbakincident...”**
schreef Mark
Kranenburg in de
NRC van 5
november 2007.
Met het bekend
worden van het

overlijden van oud
PvdA-politicus
Henk Vredeling
dook “het
verhaal” over de
asbak weer op, zo
memoreert hij en
vertelt vervolgens
de story. Na

omvangrijke
drankconsumptie
zou Europees
Commissaris
Vredeling in 1979
in een
Straatsburgse
horecagelegenhei
d de Nederlandse

CDA-europarlementariër Jim Janssen van Raay een asbak naar het hoofd hebben gesmeten. Aangezien Janssen van Raay tijdens wist weg te

duiken werd niet
hij maar een grote
spiegelwand
achter de bar
geraakt die
vervolgens in
gruzelementen
lag. Over waar het
incident zich

precies afspeelde
lopen de
meningen uiteen.
En dan de schade:
in de light versie
van het verhaal
viel de spiegel in
stukken uiteen.
Maar de smeuiïge

versie die –vooral
als het laat is
geworden- nog
altijd in het Franse
Straatsburg wordt
verteld, stortte de
spiegel achter de
bar met donderend
geraas naar

beneden waarbij
ook alle ervoor
staande
drankflessen
meegingen.

Hoog tijd, zegt

Kranenburg dan,
voor het werkelijke
verhaal waarvoor
twee bronnen
beschikbaar zijn.
Het “slachtoffer”
Jim Janssen van
Raay en Henk
Beereboom,

destijds werkzaam
op het kabinet van
Europees
Commissaris
Vredeling, die tien
minuten na het
delict de zaak voor
zijn baas kwam
afhandelen.

*** ...naar het was
geen asbak die
door de ruit
ging...**

luidt het
tussenkopje dan
en de tekst

vervolgt: Op
basis van hun
informatie dienen
onmiddellijk drie
niet
onbelangrijke
correcties
aangebracht ter

worden: het was
geen spiegel
achter een bar
maar een
“gewone” doch
grote spiegelruit,
het was geen
asbak maar een

lege whiskyfles,
en de actie was
niet gericht tegen
Jim Janssen van
Raay maar tegen
de niet
aanwezige Britse
eurocommissaris

Roy Jenkins aan
wie Vredeling
zich eerder die
dag tijdens een
vergadering
enorm geërgerd
had. “Als
Vredeling het

werkelijk op mij
gemunt had, was
ik dood
geweest”, zegt
Janssen van
Raay bijna 30
jaar na dato. Het
klopt dat ze

eerder op de
avond ruzie met
elkaar hadden
gehad. Dat was
in de bar van
Hotel Sofitel
waar de toen al
in kennelijke

staat verkerende
Vredeling
Janssen van
Raay, met wie hij
net kennis had
gemaakt,
uitschold voor
“bunkerbouwer”.

Dat viel totaal
verkeerd bij de
europarlementari
ër die tijdens de
Tweede
Wereldoorlog in
een Jappenkamp
was

geïnterneerd.

*** ...en de hoop
was dat de
barman zou
zwijgen....**

In de lobby van

het hotel, de
bar was
inmiddels
gesloten,
legden de
heren onder het
ledigen van een

fles whisky hun
ruzie snel weer
bij. Maar bij
Vredeling was
de
alcoholspiegel
zodanig

gerezen dat hij
plotseling in
blinde woede
ontstak over
zijn
medecommissa
ris Jenkins en

daarbij de
inmiddels lege
whiskyfles door
de ruit smeet,
aldus de lezing
van Vredelings
toenmalige

medewerker
Beereboom.

Die ging ervan
uit de zaak

discreet
geregeld te
hebben, maar
de nog in het
hotel
aanwezige
Italiaanse

barkeeper die
alles had
gezien, vertelde
het verhaal
enkele weken
later aan
Italiaanse

journalisten. “Ik heb toen nog aan Henk voorgesteld het gewoon te ontkennen, maar dat wilde

hij niet”, zegt
Janssen van
Raay. “Daar
herkende ik de
streng
gereformeerde
in die niet mag

liegen. Ik als
Lutheraan had
daar minder
moeite mee.
Toen heb ik
voorgesteld er
in elk geval een

asbak van te
maken in plaats
van een lege
whiskyfles. Dat
vond Henk
geen
probleem.”

En de
genoemde
schade van
25.000 gulden
die ermee
gemoeid was,
is dat wellicht

dan ook
onjuist? Henk
Beereboom:
“Uhh, nee, dat
kan wel
kloppen.”

Voilà.

* * * *